

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ביצה - ל"ב

1. חותמות שבכלים, האם מותר להתירם בשבת או ביו"ט?

להתיר מותר. כיון שאינם קשר קיימא. לפרום ולחתוך מותר. שאין סתירה בכלים. ויש ברייתא שאוסרת בשבת כדעת ר' נחמיה שאסור לטלטל כלים שלא לצורך תשמישו המיוחד לו. ונחלקו תנאים האם דעת ר' נחמיה היא רק בשבת או אף ביו"ט.

2. מצינו שלש ברייתות סותרות בענין הסקה בכלים. והגמ' מיישבת שאלו ג' שיטות, אלו הן?

ברייתא א': ר' יהודה - מסיקין בכלים כיון שכלי ניטל אף שלא לצורך תשמישו המיוחד לו. ואין מסיקין בשברי כלים - מדין 'נולד'.
ברייתא ב': ר' שמעון - מסיקין בשניהם כיון שאין דין מוקצה. ואף אין 'איסור' נולד כיון שראוי להסקה אף אם היה שלם.
ברייתא ג': ר' נחמיה - אין מסיקין בשניהם כיון שאין מטלטלין אלא לשימושו המיוחד לו, וכל שכן שברי כלים ששימוש זה ודאי נולד

3. אין פוחתין [חוקקין צורת הנר] ביו"ט, מפני שהוא עושה כלי. מי הוא התנא הסובר שנחשב כלי לפני שנצטרף בכבשן?

לשון א': ר' מאיר. הסובר שכלי מקבל תומאה משנחקה. שאילו לר' יהושע רק משנצטרף בכבשן.

ודחה אביי: שיתכן שדברי ר"מ רק בכלי חרס עם חקיקה גדולה שראויים לשימוש קודם הכבשן. משא"כ נר קטן.

לשון ב': ר' אלעזר ב"ר צדוק - גושי חמר, העשויים במידת קערות ובני עיירות משתמשים בהם אפילו קודם כבשן. כיון שאין להם תוך, טהורות באהל המת. ואם נשאים הזב נטמאים במשאו. אמנם לראבר"צ רק משיחקו יגמר מלאכתו ויטמאו במשא הזב.
ודחה אביי: שדווקא שם ראוי לקיבול, משא"כ נר. ומתירצים שראוי לקבל מעות. [רשב"ג מתיר קערות של בני העיירות]

4. אין עושין פחמין ביו"ט. מה החידוש הרי אין בהם צורך?

עבור בלנים במרחצאות שהוא צורך יו"ט וקודם שגזרו שאסור אפילו להכנס להזיע.

5. אין חותכין פתילה לשנים. לר' יהודה מותר לחתוך באור. מאי שנא?

כשמדליק הפתילה באמצעה והיא נחלקת לשתי נרות. אין מוכח שמתקן, אלא נראה כהדלקה. [מוחטין את הפתילה להסיר השחור]

6. ששה דברים נאמרו בפתילה. אלו הן? ומה נאמר על חסרי מזונות?

שלשה להחמיר: א. אין גודלין ביו"ט. ב. אין מהבהבין אותה באור להסיר נימין. ג. אין חותכין אותה לשנים.

שלשה להקל: א. ממעכה ביד - כיון שהוא תיקון כלאחר יד. ב. שורה בשמן שתדלק יפה. ג. חותכה באור בפי שתי נרות.

עשירי בכל יורדי גהינום. כשבתאי בר מרינוס שלא נתנו לו עסק ולא מזונות אמר עליהם שהם מערב רב שהרי כתיב ונתן לך רחמים וכו' וכל שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מזרעו של אברהם. וכל המצפה על שולחן אחרים - עולם חשך בעדו.
שלשה שחיהם אינם חיים: המצפה לשולחן חברו. שאשתו מושלת עליו. שיסורין מושלין בגופו. ונחלקו האם גם 'בעל חלוק אחד'.

7. אלו הלכות בבישול ביו"ט למדנו במשנתנו. ומה טעמיהם?

א. אין שוברין את החרס, כדי לצלות בו דג, כיון שמתקן כלי.

ב. אין גורפין תנור וכיריים משום מתקן כלי. ואם א"א לאפות אא"כ יגרוף מותר. וכן ר' חייא אמר לאשתו: גרפי שרצוני אפוי כהוגן. לרב אשי היו טחים מסביב לתנור שלא יצא חומו. והטעם שאין זה מגבל - שלקחו חול משפת נהר פרת שטיט מגובל הוא ודווקא שעשו בו סימן והיה מוכן מאתמול. אפר מותר לגבלו כיון שאינו בר גיבול.

ג. מחליקים את עפר התנור שלא יגע בפת.

ד. אין מניחים קדרה על שתי חביות ואש ביניהם - שדומה לבנין. וגזרו על בנין ארעי משום קבע ובבית כסא מכבוד הבריות לא גזרו.

ה. לא סומכים את הקדירה בבקעת כיון שהתירו לטלטל עצים [שהם כלי שמלאכתו לאיסור] רק להסקה.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)